

9^e jaargang, # 4

23 september 2011

Agrometeorologische Berichten **Situatie op 1 september 2011**

Samenvatting

Het koele en natte weer tijdens de maanden juli en augustus was erg bevorderlijk voor de verdere ontwikkeling van de zomergewassen. De opbrengstverwachtingen voor suikerbieten en aardappelen zijn dan ook zeer gunstig. Ook de maïs lijkt goed hersteld te zijn van de voorjaarsdroogte.

Doelstelling en methodiek

Deze berichten geven een overzicht van de weersgesteldheid in de voorbije periode en - vanaf juni - een oogstraming voor de voornaamste landbouwgewassen op regionaal en nationaal vlak. Naast de normale trend afgeleid uit de officieel gerapporteerde opbrengsten van de voorbije 15 jaren, worden voor elke combinatie (teelt/gebied) drie indicatoren berekend op basis van de weersgegevens, de simulaties van het B-CGMS gewasgroeimodel en de satellietbeelden van SPOT-VEGETATION (tiendaagse composieten met een spatiale resolutie van 1 km). Daarbij wordt enkel de informatie benut die momenteel al beschikbaar is (januari-heden). Met de data van de voorbije jaren wordt het regressieverband opgespoord tussen de finale oogstopbrengst (Y) en de indicatoren (Xi). De gevonden relaties worden dan, per landbouwregio en teelt, toegepast op de indicatoren van het huidige jaar, ter schatting van de oogstopbrengst. De nationale cijfers zijn afgeleid uit de regionale ramingen met de arealen als wegingsfactor. Meer informatie en voorgaande Agrometeorologische Berichten zijn te vinden op <http://b-cgms.cra.wallonie.be/>.

Bronnen

Alle weersgegevens zijn afkomstig van het Koninklijk Meteorologisch Instituut van België (<http://www.meteo.be>). De regionale opbrengsten en arealen van de voorbije jaren worden geleverd door het Nationaal Instituut voor de Statistiek (<http://www.statbel.fgov.be>). De satellietbeelden worden ter beschikking gesteld door het Joint Research Centre (JRC) van de Europese Commissie (<http://mars.jrc.ec.europa.eu/mars/About-us/The-MARS-Unit>). Verder geraadpleegde documenten zijn afkomstig van de volgende organisaties: Landbouwleven (<http://www.landbouwleven.be>), Koninklijk Belgisch Instituut tot Verbetering van de Biet (<http://www.kbivb.be>), FIWAP asbl (www.fiwap.be), Centre pilote Maïs asbl (<http://www.centre-pilote-mais.be>), Centre Indépendant de Promotion Fourragère asbl CIPF (www.cipf.be/fr/accueil.html) en CADCO-Gembloux (<http://www.cadcoasbl.be>).

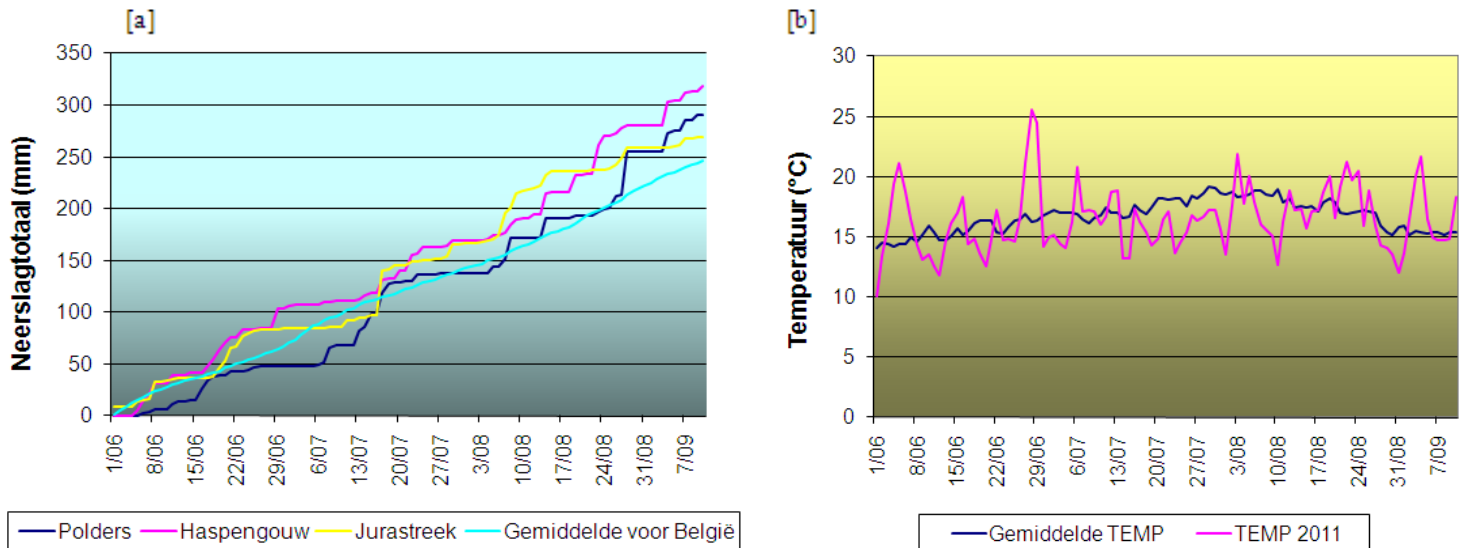
Contacten

Université de Liège, Dpt. des Sciences et Gestion de l'Environnement (Ulg, Liège)	Bernard Tychon Bakary Djaby Antoine Denis	bernard.tychon@ulg.ac.be b.djaby@ulg.ac.be Antoine.Denis@ulg.ac.be
Centre Wallon de Recherches Agronomiques (CRA-W, Gembloux)	Robert Oger Catherine Marlier	ogger@cra.wallonie.be c.marlier@cra.wallonie.be
Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO, Mol)	Isabelle Piccard Herman Eerens	isabelle.piccard@vito.be herman.eerens@vito.be

Datum van de volgende berichten: april 2012

De weersgesteldheid

Het voorjaar van 2011 was dan wel uitzonderlijk droog, sinds begin juni zijn de groeiomstandigheden weer nagenoeg normaal (Figuur 1a en b). Volgens het KMI werd juli gekenmerkt door een uitzonderlijk lage gemiddelde temperatuur en een zeer abnormaal lage zonnenschijnduur. De windsnelheid en het neerslagtotaal vertoonden normale waarden. In augustus werd een zeer abnormaal hoge hoeveelheid neerslag gemeten en was de zonnenschijnduur, net zoals in juli, zeer abnormaal laag. De temperaturen en de gemiddelde windsnelheid waren wel normaal.

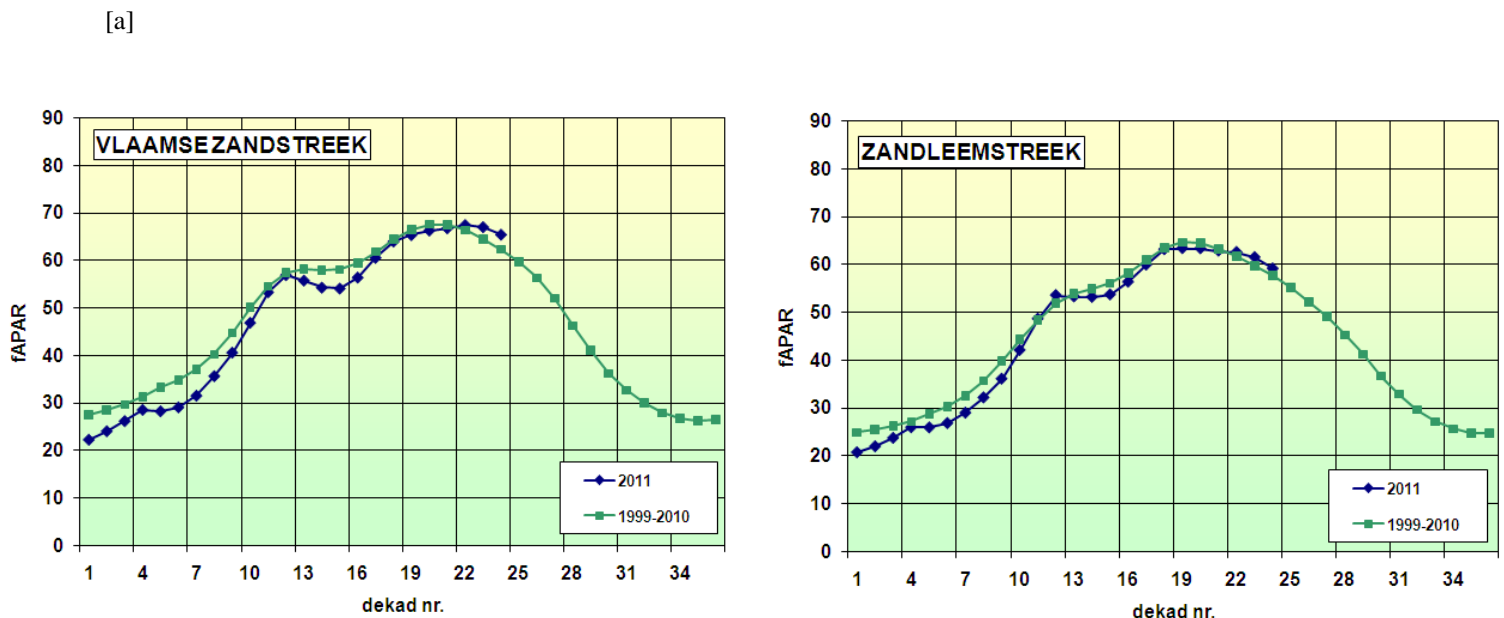

Figuur 1: Evolutie van [a] het neerslagtotaal in 3 regio's en [b] de temperatuur in België van juni tot begin september 2011 in vergelijking met het Belgisch gemiddelde (1988-2008) (Bron: ULg)

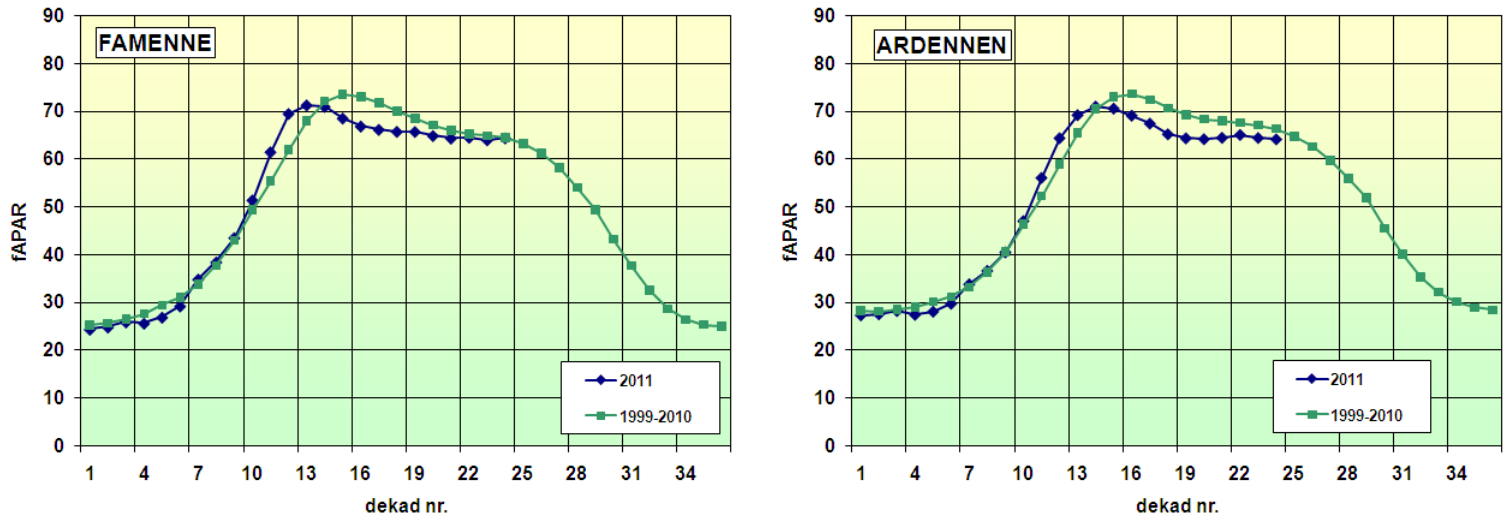
Van een nieuwe droogte-episode is er tijdens de zomer dus geen sprake geweest. De relatieve luchtvochtigheid was normaal. De zomergewassen konden hun ontwikkeling voortzetten onder gunstige omstandigheden.

Observaties vanuit de ruimte

Uit de analyse van de SPOT-VEGETATION satellietbeelden blijkt dat de landbouwgewassen goed hersteld zijn van de voorjaarsdroogte. Half juli (dekade 17) vertoonde de vegetatie-index weer normale waarden en eind augustus (dekade 24) scoorde de index in de meeste landbouwstroken zelfs hoger dan gemiddeld (Figuur 2a, Vlaamse Zandstreek en Zandleemstreek). De graslanden in het centrum en het zuiden van het land ondervonden langer hinder van de droogte. De vegetatie-index lag daar in juni en juli nog ruim onder het gemiddelde en bereikte pas in augustus weer min of meer normale waarden (Figuur 2b, Famenne en Ardennen).

[b]

Figuur 2: Evolutie van de vegetatie-index (fAPAR): januari-augustus 2011 en gemiddelde (1999-2010) voor [a] de landbouwgewassen in de Vlaamse Zandstreek en de Zandleemstreek [b] de graslanden in de Famenne en de Ardennen (Bron: VITO)

Overzicht der gewassen: huidige toestand en oogstraming

Tabel 1 toont de oogstvoorspellingen voor de voornaamste zomerteelten voor de verschillende landbouwstreken en voor het land in z'n geheel. Hieronder volgt een nadere bespreking:

Graangewassen: De natte zomer stuurde de graanoogst danig in de war. De kwaliteit van het graan was over het algemeen wel goed en het eiwitgehalte was hoog. De weersomstandigheden tijdens de korrelvulling waren immers optimaal waardoor de negatieve effecten van de voorjaarsdroogte deels gecompenseerd konden worden. De graanopbrengst, met name de opbrengst van wintertarwe, was erg variabel en sterk afhankelijk van de weersomstandigheden tijdens de zaai.

Maïs: De maïs vertoont een zeer grote heterogeniteit naargelang de regio en zelfs naargelang het perceel. Bepalend voor de conditie van het gewas zijn de zaaidatum en de weersomstandigheden en de toestand van de bodem bij de opkomst. Door het zeer warme voorjaar vertoonde de maïs eind juni een ontwikkelingsvoorsprong, maar door de kou en de overvloedige regenval in juli en augustus werd deze voorsprong teniet gedaan (bron: CIPF). De opbrengstvoorspellingen voor de vroeg ingezaaide maïs zijn over het algemeen gunstig. Op percelen die laat ingezaaid werden verliep de opkomst vaak in 2 fasen en liggen de verwachte opbrengsten lager. Op de percelen die in juni getroffen werden door hagel, ligt de maïsopbrengst vanzelfsprekend ook laag.

Suikerbieten: De droogte in het voorjaar verplichtte de suikerbieten om water te gaan halen in de diepere bodemlagen. De regens in juli en augustus zorgden vervolgens voor een belangrijke toename in het wortelgewicht en een goede loofontwikkeling (bron: KBIVB). De voorspelde opbrengsten liggen dan ook ruimschoots boven het gemiddelde van de laatste 5 en zelfs van de laatste 10 jaren.

Aardappelen (Bintje): De weersomstandigheden van de laatste maanden waren erg bevorderlijk voor de ontwikkeling van de aardappelen. De opbrengstverwachtingen zijn dan ook zeer gunstig.

Tabel 1: Opbrengstvoorspellingen (gemiddelde berekend aan de hand van 3 modellen) per landbouwstreek voor maïs en aardappelen in 2011 en vergelijking met de gemiddelde opbrengst voor de jaren 2006-2010 volgens de cijfers van het Nationaal Instituut voor de Statistiek (NIS). De opbrengstvoorspellingen voor suikerbieten waren onvoldoende betrouwbaar.

Landbouwstreek	Opbrengst (100kg/ha)							
	Voedermaïs				Bintje Aardappelen			
	gemiddelde 2006-2010 (NIS)	2011 (voorspeld)	2011 (voorspeld)/ gemiddelde (%)	Standaard- afwijking	gemiddelde 2006-2010 (NIS)	2011 (voorspeld)	2011 (voorspeld)/ gemiddelde (%)	Standaard- afwijking
Duinen & Polders	470,8	474,6	0,8	2,4	431,6	480	11,2	7,8
Vlaamse Zandstreek	484,5	480,4	-0,9	2,7	430,7	476	10,4	5,0
Kempen	438,9	474,3	8,1	2,2	429,5	477	11,1	3,2
Zandleemstreek	515,3	499,7	-3,0	6,9	451	480	6,3	2,8
Leemstreek	463,6	475,0	2,5	2,1	455,2	475	4,3	0,9
Henegouwse Kempen	471,8	472,6	0,2	2,3	450,3	477	5,9	4,1
Condroz	460,2	470,7	2,3	4,0	467,8	468	0,1	3,5
Weidestreek	455	467,5	2,8	4,8	520	506	-2,6	8,4
Weidestreek (Venen)	414,2	460,6	11,2	1,0	464,1	487	4,9	5,7
Famenne	451,9	468,7	3,7	2,6	418,5	444	6,1	10,4
Ardennen	458	466,0	1,8	3,4	278,7	378	35,8	29,6
Jurastreek	408,7	452,1	10,6	4,2	298,3	386	29,5	26,5
Hoge Ardennen	308,5	400,4	29,8	23,2	440,1	450	2,2	4,5
België	471,1	479,3	1,7		449,3	476,9	6,1	